

Verslag inspiratiesessie Woerden op maandag 23 september

In theater Het Klooster in Woerden komen maandagmiddag ruim 50 schoolleiders, leerkrachten, vakleerkrachten, beleidsmakers, bestuurders en andere belangstelingen samen voor de inspiratiesessie met als thema “Hoopvol onderwijs. Hoe kunst gelijke kansen scheidt”.

Doel van de middag is om samen te bespreken hoe ver we zijn in Woerden als het gaat om het bereiken van alle kinderen met muziek- en kunstonderwijs. Wat de uitdagingen zijn en welke stappen er gezet moeten worden. ‘We doen al veel, maar de kwetsbaardere doelgroep wordt buiten schooltijd nog weinig bereikt.’

Dagvoorzitter Cor Ottens trapt af en geeft wethouder Jelmer Vierstra (o.a. cultuur en financiën) en tevens ambassadeur van Méér Muziek in de Klas het woord. Vierstra benadrukt het belang van muziek- en kunstonderwijs voor kinderen. ‘Het is belangrijk om niet alleen dingen met je hoofd te doen maar ook vanuit je hart. Even iets creatiefs doen helpt om je batterij weer op te laden.’ Hij is blij dat deze middag georganiseerd wordt.

Onderzoek Mark Mieras

Cor geeft vervolgens het woord aan gastspreker en wetenschapsjournalist Mark Mieras. Mark licht in het volgende half uur zijn onderzoek ‘Hoopvol onderwijs. Hoe kunst en cultuur gelijke kansen scheidt’ toe. ‘Kunst doet iets met de kansen van kinderen van gezinnen met een lage sociaal economische status. Gezinnen die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst en cultuur. Maar je wilt dat alle kinderen hun kans grijpen met kunst en cultuur. Allereerst omdat we weten dat het ze helpt om zelfsturend te worden. Lees het volledige artikel op de website van Méér Muziek in de Klas:

<https://www.meermuziekindeklas.nl/activiteiten/hoopvol-onderwijs-hoe-kunst-gelijke-kansen-scheidt/>

Situatie Woerden

Tijdens het panelgesprek gaan we in op de situatie in Woerden. Verschillende panelleden lichten toe waarom ze deze middag samenkomen.

Panelleden:

- **Jane Stoof, groepsleerkracht bij De Achtsprong, Stichting Klasse**
- **Myrna van Selm, directeur De Wegwijzer, Stichting Kalisto**
- **Marjan Tomassen, Voorzitter College van Bestuur van SPCO Groene Hart:** We willen graag kijken hoe we zelf invloed kunnen uitoefenen op de jeugd.
- **Jelmer Vierstra, wethouder met o.a. financiën en cultuur in portefeuille**
- **Jolanda Pauw, leerkracht, kunst coördinator en vakdocent drama:** ‘Kinderen vinden het vooral heel leuk en nieuwsgierigheid wordt geprikkeld. ‘Laat je boek eens dicht.’

- **Aïcha El Marajie, brugfunctionaris bij Kwadraad Maatschappelijk Werk.** Aïcha houdt zich bezig met een pilot in Woerden om alle kansen van leerlingen te vergroten. Als brugfunctionaris slaat ze een brug tussen school, thuis en de wijk. Ze is er vooral voor kwetsbare ouders en gezinnen en al hun vragen.

Zijn er ook achterstanden in Woerden?

Jelmer: Deze zijn er misschien wat minder dan in grotere steden. Maar ook hier zijn er verschillen in kansen. Deze zijn misschien wel kleiner omdat we op alle scholen het muziekonderwijs goed geregeld hebben. Sinds 2019 is er een MuziekAkkoord en hier doen alle scholen aan mee.

Jolanda: sinds 4 jaar wordt er iedere week een half uur muziekonderwijs gegeven. Er was lang geen expertise. Nu is er een muziekdocent. Kinderen vinden het geweldig en iedereen is daarin gelijk.

Marjan: Je ziet hele andere talenten bij kinderen tijdens muzikles. Wanneer je een breed programma aanbiedt, ontwikkelen kinderen daardoor andere talenten. Dan kunnen ze opeens op een podium staan te schitteren. Dat kan alleen als je die ruimte biedt. Dat doen we hier in Woerden zeker.

Myrna: Ik herken het. Ook wij hebben een geweldige muziekdocent. En dat zien we nu echt terug bij de kinderen.

Jane: de ouders zijn vooral heel blij met muzikles voor de musicals. Je hoort hoe die kinderen vooruit gaan, qua ritme en toon.

Aïcha: het is mijn taak om ouders te contacten en te zorgen dat het zo laagdrempelig mogelijk wordt. Dan neem ik contact met bv. Het Klooster om lesaanbod te checken. Wanneer het soepel loopt ben je misschien een week met een kind bezig.

Er gaat in Woerden natuurlijk al heel veel goed. Maar wanneer we het verhaal van Mark als uitgangspunt nemen, wat willen jullie dan nog meer? Wat moet erbij?

Jane: het verhaal van Mark, dat ben ik en is onze school. Een collega maakt crea kaarten voor de kinderen waarbij de techniek of kunstenaar centraal staat. Kinderen kunnen zelf een opdracht kiezen, de materialen kiezen en dan aan de slag gaan.

Myrna: ik wil het aanbod vooral structureel maken. Kinderen uit de wijk komen niet allemaal. Als we na school dingen organiseren dan komen ze niet als het ergens anders is, maar wel als het op school is. Het is dan een grotere stap. Daarnaast zijn we afhankelijk van geld.

Marjan: we willen dingen behouden maar het geld raakt op. Op dit moment kunnen we echt kinderen eruit pikken en iets unieks bieden. Juist zij hebben het nodig. Als stichting zou ik dit graag prominenter in het programma opnemen. Soms kost iets een week om het te regelen maar voor een kind bepaalt het je leven. De plek van jouw wieg mag niet bepalen wat voor kansen je krijgt.

Ik heb gehoord dat er een Woerden pas zou komen voor als je bv. de ouderbijdrage van school niet kan betalen. Met dat geld kunnen we dat soort aanbod betalen en continueren.

Jelmer: we zijn de pas zijn aan het invoeren. Mensen kunnen geld vragen voor kosten die ze zelf niet kunnen betalen. Van een wasmachine tot cultuurles.

Wat ik wel wil benoemen is dat er veel geld gaat naar jeugdzorg. Die post gaat helaas ten koste van budget voor cultuur. Uiteraard is die zorg ook nodig maar ik wil scholen wel oproepen: kinderen krijgen veel duurbetaalde hulp maar het moet niet scheef groeien.

Jolanda: ik wil in ieder het kind blijven zien. Iets van de onbevangenheid in stand houden bij welke leeftijd dan ook. Dramalessen, veel bewegen tussendoor. Alternatieve oefeningen. Creatief zijn als leerkracht. Integreer in de lessen. Dan komt de stof beter tot je.

Aïcha: ik wil meer cultuur naar de klas halen. Dan signaleer je als leerkracht of een kind daar iets mee heeft. Daar kunnen wij wat mee als brugfunctionaris.

Woerden is van muziekakkoord naar cultuurakkoord gegaan. Welke drempels zijn er?

Geld wordt benoemd. Maar ook ouders weten vaak de weg nog niet. Ouders zijn niet digitaal vaardig.

Marjan: Lang niet alle ouders zijn overtuigd van het nut. Ze vragen zich af of het wel leidt tot een bepaalde carrière. Ze zien kunst en cultuur als barrière. Wij moeten onderstrepen naar de ouders toe wat het met de kinderen doet.

Jane: Ouders voelen zich ook niet altijd op hun gemak in bv een museum. Ook daar kunnen we winst halen.

We hopen dat iedereen aan het reflecteren is en zich afvraagt; wat kan ik nu doen?

Reacties uit de zaal:

- Het rooster zit vol met rekenen en taal. Creatieve tijd komt in het gedrang.
- Jantien Westerveld, directeur Méér Muziek in de Klas: er zijn hele mooie kennisclips ontwikkeld over hoe je kunst en cultuur kan integreren met andere vakken.
- We willen graag een expositieruimte waar je ieder jaar een keer als school kan exposeren. Reactie Jelmer: hij geeft aan dat dit een mooie suggestie is en dat ze de bibliotheek hiervoor gaan verbouwen. Hoera!
- Er moet meer tijd komen voor ontwerpend leren.
- De communicatielijnen moeten worden versterkt. Het naschools aanbod kan beter. Maar ook binnenschools.
- In hoeverre is het schoolmilieu er klaar voor? Kinderen komen drukker terug van theater. Zijn leerkrachten er klaar voor?

Reactie Mark Mieras: als kinderen plezier hebben dan zijn de hersenen actief en wordt zelfsturendheid gestimuleerd. Maar hoe ga je daarmee om? Hersenen staan juist aan. Dus het is wel een uitdaging ja.

Jane: Geld is een issue. Maar soms kun je meer bedenken dan je denkt. Je moet de kwaliteit van leerkrachten en ouders inzetten. Anderen inzetten om toch die les te geven. Ook zonder extra geld.

Jelmer: wat er met jeugdzorg gebeurt is ook echt heel belangrijk. Maar we moeten cultuur niet uit het oog verliezen. Democratie vraagt om continue in gesprek blijven dus laat je horen.

Marjan: We moeten de groep die aan de middelbare school begint niet vergeten. Meer aanbod voor de jong volwassenen? Een filmaanbod en rooster voor hen. Bv. met elkaar koken.

Aïcha: we moeten letten op de vereenzaming. Kinderen zitten teveel op hun mobiel. Er moet meer aandacht voor kunst en cultuur komen in inloopcentra.

Waar droom je over?

Aïcha: dat er op iedere school een brugfunctionaris is die aandacht heeft voor elk kind. En kansen kan ontwikkelen.

Jolanda: dat het belang door iedereen gezien wordt en structureel een plek in het rooster krijgt. En doortrekken naar middelbare. Zoek die verbinding. Ieder kind moet gezien worden. We moeten ons meer richten op talentvorming.

Jelmer: ik hoop niet meer dit soort gesprekken te voeren. En dat iedereen snapt dat cultuur aanbod ook kan helpen bij kinderen.

Marjan: dat het echt niet meer uitmaakt waar je geboren bent of op welke school je zit. Zodat je overal terecht kan om te doen wat je fijn vindt. Dat samenwerkingen zich nog verder gaan ontwikkelen. Zodat Woerden zich op de kaart zet en een voorbeeld kan zijn voor anderen.

Myrna: dat er nog altijd bevlogen mensen zijn en dat ieder kind/ouder zijn weg kan vinden.

Jane: ik wens iedere school een toekomststoel. Deze stoel hebben wij bij het bestaan van Woerden 650 jaar aangeboden aan de burgemeester en hiermee werd de stem van kinderen meegenomen in het beleid. Inmiddels staat de stoel weer op school.